

Aladağ'da Bir İngiliz

Köyümüz bir dağ köyüydü. Yaşlı nüfusun genç nüfusa oranı, matematik kurallarını alt üst ediyordu. Eli iş tutan, gözü açılan, büyük kentlere doğru menzil alıyordu.

Faik Usta, köyün muhtarı, demirci ustası aynı zamanda. Evinin bir köşesinde, bin yıllık geleneğimiz demir işletme, demire ruh verme işi onda. Gerçi pek rağbet görmüyor eskisi gibi, ama yine de gerekli zamanda, gerekli yerde, gerekeni yapıyor, hem de para almadan, minnet etmeden. Dedem ; "Ne varsa eskilerde var." deyip duruyor, Faik Usta da öyle. Neden acaba?

Ben eski elbiselerimi sevmem, eski ayakkabılarımı, oyuncaklarımı hatta. Onların eski dedikleri; eski yaşantılar, dostluklar, alışkanlıklar galiba, bizim yabancı olduğumuz, o uğruna ölünese değerler, bizi biz eden şeyler...

Dağ köyünde yaşıyoruz ama, geçimimizi madencilikten sağlıyoruz. Babam, yerini yurdunu terk etmemiş, annesini babasını bırakıp gitmemiş güzel bir insan. Gıdı Mustafa derler. İki kız kardeşiz, küçüğümün adı Fazilet. Beş sınıf bir arada, bir öğretmen tarafından okutuluyor. Zor tabi, "Birleştirilmiş Sınıf" diyorlar. Öğretmenimiz her işe koşuyor. Bazen muhtar amcanın sekreteri, bazen nikâh şahidi, bazen turist rehberi.

Evimiz hemen okulun yanında, geceleri öğretmenimiz bize oturmaya gelir. Babam ile ülke üzerine, göç üzerine, eğitim üzerine konuşurlar. Gözlerim televizyonda ama, kulaklarım ister istemez onlarda. Modernizm diyorlar, demokrasi diyorlar, insan hakları, hayvan hakları... O zaman diyorum bizim İbo Amca yandı, köpekleri dövüştüremeyecek, kalın zincirlere vurup kara kışta kapı önünde bağlayamayacak, yaşasın! Veteriner sadece ineklerimiz, atlarımız, koyunlarımız için değil, kedimiz, köpeğimiz, hatta kapana kısıtılan canavar için dahi köye gelmek durumunda kalacak. Annem anlatıyor, büyük şehirlerde köpekler parklarda gezintiye çıkarılır, aşı yapılır, berbere dahi götürülürlermiş. Düşünsenize, Binali Amca ben bildim bileli saç sakal bir karış, gezer durur. Binali Amca has madenci, kaç göçük, kaç grizu atlatmış. Madenin MR'ını çekmiş diyorlar.

Erzurum Şenkaya ilçesinin, Susuz nahiyesinde linyit türü kömür madenleri vardır. Civardaki insanların, esnafın, biz çocukların ekmek teknesidir. Babam bu günlerde çok düşünceli, dalgın görünüyor. Soma 'da maden kazası olmuş, çok can yanmış Latife, diye sesleniyor anneme. Köy kahvesinin önünden geçiyoruz, okula gitmek üzere kardeşimle el ele tutuşarak ilerliyoruz. Herkes televizyona kilitlenmiş, gözleri dünya görmüyor, yüzlerinden düşen bin parça.

Babam geldi aklıma, Binali Amca ve niceleri. Aklıma balyoz gibi bir soru takılmıştı, muhakkak öğretmenime soracaktım, öyle de yaptım. Soba bizde milli ısı kaynağıdır, yaz kış hep başköşede kurulu durur. Hava soğuktu, çocuklar kardan ıslanmış ayaklarını, çoraplarını sırayla sobanın önünde, arkasında kurutuyorlar, bir yandan da öğretmeni dinliyorlar. Öğretmenimiz bir, iki ve üçüncü sınıfları ödevlendirdikten sonra bizlere, 4. ve 5. sınıflara dönerek anlatmaya başladı. Konu Vatandaşlık, Demokrasi ve Temel Haklar idi. Öğretmenimiz üzgün ama temkinliydi. "Çocuklar, ülkemizin başı sağ olsun, Soma 'da büyük bir maden kazası olmuş, birçok insanımız hayatını kaybetmiş." dedi. "Maden...! Çoğumuzun babası şu anda madende öğretmenim." dedim. Kendimi tutamıyor, konuşmaya devam ediyordum.

“Öğretmenim! Haberlerden, büyüklerimizden, kitaplardan duyuyor, okuyor, öğreniyoruz. Maden kazalarını, doğal afetleri ve birçok olayı. Dünyada nasıl sonuçlanıyor bu tür olaylar? Öğretmenimiz şaşkıncı. Düşündü biraz, duygulandı, yüzü karıştı. Kaldırdı başını ve başladı konuşmaya; “Çocuklar, her mesleğin bir avantajı, bir de dezavantajı vardır. Ben bir gurbetçi kızım, yıllarca Almanya'da yaşadım. Babam madenciydi, annem derici. Onları bazen işyerlerinde görmeye götürürdü yakınlarımız. Avrupa ve modern dünyanın birçok ülkesinde madenciler için yaşam odası, annem gibi kimyasala maruz kalanlar için ise, çok özel tedbirler alınmış durumda. Devlet, sivil toplum kuruluşları, işçi dernekleri ve halk çok duyarlı, bilinçli. Zararın tanzimi çok ağır oluyor, kurallar, yaptırımlar ve önlemler olağanüstü. Öncelikle insan hayatı, canlı adına ne varsa, iş güvenliği yasasıyla teminat altında. Bir dağ ceylanı çukura düşse, helikopter ile kurtarmaya gidilir. Demokrasi, eğitim hakkı, herkesin yeteneğine göre bir mesleğe yönltilmesi, başından itibaren ön görülmüş ve tüm sistem bunun için işler vaziyette. Anlayacağınız çocuklar, bizim bir Avrupa ülkesi olmamız için, çok mesafe kat etmemiz şart ve bu biraz da sizlere bağlı.” Sevda söz aldı; “Öğretmenim, koyunlarımıza kıyan canavar kapana kısırıldığında, helikopter gelecek mi ?” “Bir gün o da olur.” dedi öğretmenimiz.

Ben parmağımı kaldırdım; “Öğretmenim babamın çalıştığı maden ocağında, Avrupa'daki gibi yaşam odaları olacak mı ?” “İnşallah kızım, inşallah olur.” dedi.

Öğretmenim birden bir şey hatırlamış gibi tekrar bizlere dönerek; “Hatırlıyor musunuz çocuklar, geçenlerde jandarmalar eşliğinde bir bayan, bir erkek, iki yabancı insan köyümüze gelmişlerdi, İngiliz mühendisler.” evet öğretmenim, diye eşlik ettik. “İşte o insanlar maden civarında oturan ailelerin kız çocuklarına, kadınlarına, özel bir fondan eğitim, öğretim ve meslek edindirme payı ayırmışlar. Muhtar ve bizler ile görüştüler. Özellikle kız çocukları noktasında, devletimiz ile işbirliği yapmak istiyorlar. Tabi maden kazalarını önlemek içinde, çalışmalar içerisindedir. “Öğretmenim, bu AB iyi bir şey, iş güvenliği babama, can güvenliği köylüye, okuma, meslek edinme hepimize lazım. Bizim bir an önce AB'ye girmemiz lazım. En çok da babam için... Babalar için...”